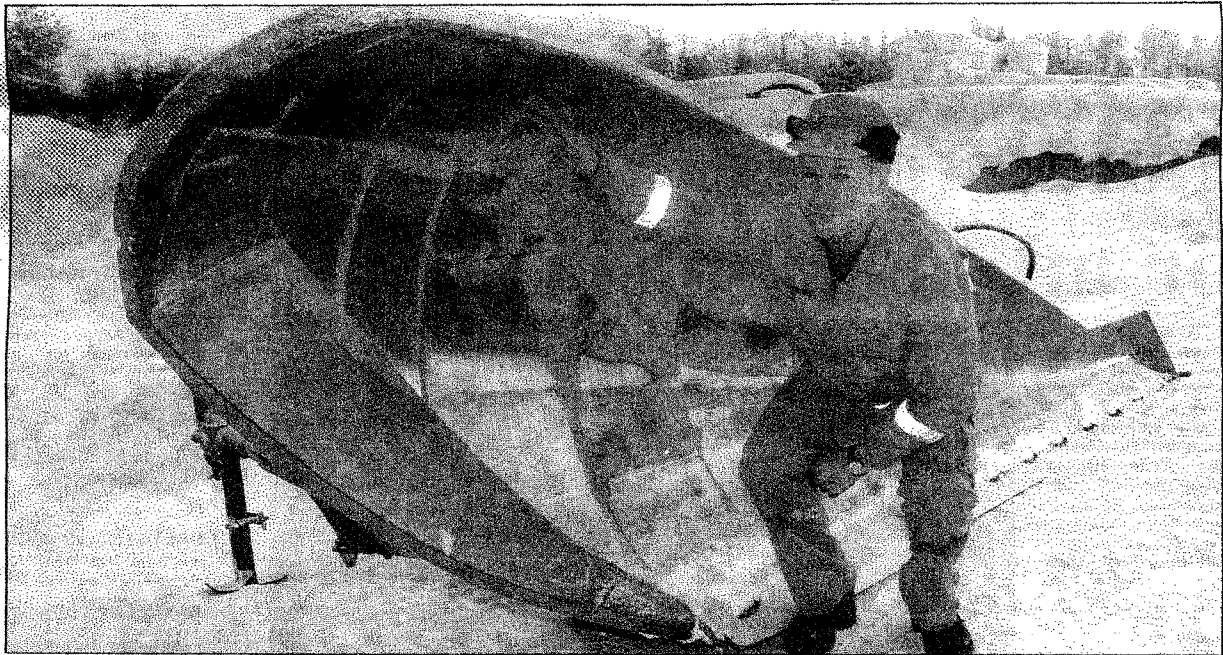

Han har idéer som går vägen

Tipsverksamheten har visat sig vara värdefull för Vägverket. Plogen, som vägarbetare Jan-Erik Almquist konstruerat har sparat 900 000 kronor under ett år åt Vägverket.

Foto: STIG F NILSSON

Av LENA LEFFLER
Boden (NSD) Hans uppfinningar verkar gå vägen. Jan-Erik Almquist har konstruerat en lågkastande plog till sin arbetsgivare Vägverket. Han fick 14 000 kronor i konstanter för förslaget, trots att plogen tjänat in 900 000 kronor åt Vägverket under ett år.

– När jag kommer på ideer så handlar det ju oftast om problem man vill lösa i vardagen. Och många problem dyker upp på den egna arbetsplatsen, säger Jan-Erik Almquist.

Han är en av fem anställda hos Vägverket i Boden. Han har jobbat där i 35 år och har under årens lopp lämnat en massa förslag till sin arbetsgivare på förbättringar. Förslagsverksamheten är medförd att företaget fått ta del av vägrverksanställdas produkter och att dessa inte bara kommit Vägverket till nytta.

Några av Jan-Eriks Almquists uppfinningar som är värda att

lyftas fram är den lågkastande plogen och ett rörligt framplögfäste.

Att den lågkastande plogen är uppfunnen av en vägarbetare i Boden, kanske inte så många känner till. Ändå blev Jan-Erik Almquists konstruktion utsedd till årets uppfinning hos Vägverket 1988.

Det tog två år innan han kunde genomföra sin idé och då tog Vägverket också centralt fram en modell. I dag är plogen ute på marknaden i drygt 100 exemplar.

– Här i Boden finns det tre plogar, lika många i Gammelstad medan Harads har en, berättar Jan-Erik Almquist.

Enligt honom är det mest Vägverket som använder plogen. Finessen med uppfinningen är att plogen lyfter upp och kan kasta snön under vägmärkena – hur fort man än kör!

Lösam uppfinning

Snöskarmarna får också vara andå upp till 1,20 meter, utan

att det blir problem. Den gamla plogen sprutade snön högre och den träffade då ofta trafikskyltarna, som sitter från 1,5 meter och uppåt vid vägkanten.

– Det innebar en stor kostnad för Vägverket att reparera dessa skyltar, säger Jan-Erik Almquist.

I dag kostar en plogvinge drygt 20 000 kronor. För sitt förslag fick Almquist sammanlagt 14 000 kronor i handen av Vägverket. För att det dessutom var årets idé fick han avsatt 10 000 kronor för att "förkovra sig."

– Det har inneburit att arbetsgivaren bestokat så att jag fått åka runt och titta på andra arbetsområden, säger Jan-Erik Almquist.

En inte alltför ansenlig summa med hänsyn till att Vägverket kommit fram till andra siffror i en utredning. En vägmästare i Kamlar och hans kollegor räknade fram att Vägverket, inom ett arbetsområde kring stockholmstrakten tjänat 900 000 kronor under ett år på

den nya vägplogen. Jan-Erik Almquist har därefter också konstruerat ett rörligt framplögfäste. I dag används plögfästet på prov på fyra av Vägverkets egna lastbilar och två av kommunens arbetsfordon.

– Jag tycker det är roligt att man i Boden kan satsa på idén, tycker Almquist.

2000 brickor

Företaget Mähler, en av Sveriges största plogtillverkare, som ligger i Rosön, på gränsen till Västerbotten sköter tillverkningen av plogen och framplögfästet. Sista grejen som uppfinningsrike Almquist åstadkommit på jobbet är kort och gott en bricka som läser en fjärd i en plogtallrik. Där har man gjort en provgång på 2 000 brickor, som håller på att testas.

Utanför arbetsplatsen blir det också en del egna uppfinningar, som hydraulkopplingsparkeraren. Jan-Erik Almquist är medlem i Bodens uppfinnar-

förening Ide-Akuten.

– Där får man ovärderlig hjälp att testa om olika ideer håller, anser han.

Senaste skapelsen förhindrar tryck och isbildning. Samhall i Jokkmokk och Älvsbyn tillverkar i dag hydraulkopplingsparkeraren.

– Alla som har hydrauliska redskap kopplar till och från maskiner. Om man kopplar av ett redskap när det är kallt ute och det sedan blir varmt expanderar oljan. Min grej förhindrar det. Hos Luleå kommun har de satt kopplingen på alla sina hydrauliska redskap, säger Jan-Erik Almquist.

Söker försäljare

Hittills har han sålt för 120 000 kronor, men i brist av tid skulle han gärna vilja ha tag i någon försäljningsorganisation som tog sig an produkten.

– Det är ju lite svårt att hinna med allt. Jag har ju också ett jobb att sköta hos Vägverket, säger vägarbetare Almquist.